

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Cap. 1. De excellentiis & perfectionibus Angelorum, & qua ratione in iis
sint imitandi Angeli Custodes nostri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

CAPUT I.

De excellentiis & perfectionibus Angelorum, Custodum nostrorum.

&

Quaratione in iis sint imitandi.

Prima Excellentia Angelorum,

Quod sint puri Spiritus.

Angeli in natura sua sunt formae simplicissimae, spiritus purissimi omnem omnino materiam compositionem excludentes. sunt veluti lux purissima ab omni corporis imperfectione, quae eam obumbrare posset, libera & segregata, tantaeque existunt perfectionis, ut quasi infinitum totam excedant naturam corpoream, cum comparatione huius sint in ordine superiori: unde in perfectione excedunt quoque naturam humanam, quae non est purus spiritus, veluti Angelus; sed composita ex corpore & spiritu; & hanc perfectionem in Angelis imitari debemus, curando, ut totaliter perfecti, ut sumus spiritus, conformiter consulebat Apostolus: *Sit spiritus vester integer completus & perfectus, 1. Thess. 4.*
 quae, iuxta Angelicum, non tantum anima nostra cor- *8 contra*
 poris forma est, sed etiam spiritus per se subsistens, adest. *Gen. 6. 56.*
 quae corpori, ut *motor mobilis*; unde Plato dicebat, quod *57.*
 homo esset ipsa anima vivens corpore, non quia corpus
 non sit quoque pars hominis; sed quia anima est pars
 principalis habuens denominationem, quemadmodum
 Princeps dicitur esse Regnum, in quantum est illius pars
 principalior; & hic spiritus tunc integer & perfectus e-
 rit, quando perfecte dominabitur carni, & in nullo eidem
 subicietur. Quapropter corpus nostrum hanc quoque
 parti-

SECRET

Psal. 58.

participet perfectionem spiritus, necesse est, subordi-
do se, & obediendo spiritui & rationi, ut non
nostrum, sed etiam caro nostra exultet in Deo.

1. Cor. 15.

Verum hæc participatio perfecta erit in aeternum
quando resurget corpus, non iam animale, sed spirituale
quia habebit proprietatem spiritus in puritate
& subtilitate, omnia penetrando instar spiritus
superioritate ad omnes passiones huius vite; &
independentiam ab omnibus corporis necessitatibus
concernentibus victura, vestitum &c.

Secunda Excellencia Angelorum.

*Quod habeant purum esse
intellectuum.*

Quemadmodum Angelus in esse est independens
corpore; ita quoque in operari: videlicet
rus duntaxat, & plane spiritualis sine dependentia
corpore, verum etiam purus est, & prorsus intellectus
que dependentia a potentia sensitiva, & huiusmodi
nis ergo natura Angelorum dicitur naturalis
lis, & natura humana rationalis, id est, distincta
pter dependentiam in intelligendo a potentia
Quo ad hanc perfectionem imitabimur
gelos, non tollendo potentiam sensitivam, sed
dinando ac subordinando intellectui, ita, ut
moueat aut pertrahat os sensus ad obiectum
le, sed semper nos moueat intellectus ad
obiectum honestum &
rationabile.

495 (6) 30

Tertia Excellentia Angelorum.

Quod sint semper mobiles.

Angelus, secundum D. Damascenum, est *substantia* I. p. q. 38. a. i
semper mobilis, idque intelligitur circa propriam cognitionem; quia continuo ac necessario cognoscendo seipsum cum dependentia & relatione transcendentali ad Deum, indirecte quoque cognoscit ipsum Deum, & hanc cognitionem in Angelo potest esse perpetua & intensa, quia nullum habet obicium, seu corporis, seu passionum impedimentum vel obstaculum: *Et natura intellectiva* q. 57. art. 6.
non impeditur toto conatu, & quantum potest, fertur in suam supremam appetibile. Et hanc perfectionem vere Angelicam imitari debemus, nunquam cessando a propria cognitione, & sanè tunc imitamur, quotiescunque cognoscimus id, quod sumus ex nobis, hoc est, nihil, idque eo fine, ut nos ipsos annihilemus, humiliemusque; & quod habemus ex nobis, videlicet peccatum, idque propterea, ut postulemus humillimè veniam & remissionem; & quod habemus à Deo, quod est natura & gratia, eo, nempe, fine, ut ei referamus gratias.

Quarta Excellentia Angelorum.

Quod perfectam cum Deo sortiantur similitudinem.

Angeli sancti non imaginem duntaxat; verum etiam similitudinem Dei retinent, imago fundata est s. Cyrill.
 natura, similitudo in gratia: quapropter Lucifer s. Alex. lib. 6.
 perhibendo retinuit imaginem, sicut naturam; amisit tamen in Iean c. 6
 similitudinem, sicut gratiam, & non solum retinet S. Greg. 32.
 Dei similitudinem, sed etiam magnam illam perfectionem moral. c. 34
 Pars Secunda
 i
 Atonem

YEST
 ZEST
 157
 158

Ezech. c. 28. Etionem: quapropter, ut ait S. Gregorius, non
Angelo, ad similitudinem Dei conditus, sicut &
ipsum signaculum similitudinis Dei. Unde Angeli
maius tributum est.

Rupert. lib
1. de Victo-
ria Mund
c. 3.

Et hæc perfecta similitudo, secundum Rupertum
tribus consistit, in assimilando sese sancti-
tati in potentia, in sapientia, in pulchritudine. Et
in prima perfectione se reddunt similes Patri, et
Filio, in tertia Spiritui sancto, & quod ad hanc per-
similitudinem imitari debemus sanctissimi esse
crescendo semper in gratia, quæ est super naturalis
dam participatio & similitudo Dei, & cum
sanctissimæ Triadi similem se quoque efficien-
tia, sapientia & pulchritudine, quia per gratiam
vires animæ, & amplius proficit & augmen-
tia & pulchritudo.

Quinta Excellentia Angelorum.

Continuam habent Dei præsentiam

EA est Angelorum sanctorum propria condi-
tione, ut ait S. Gregorius, ut nunquam desistant a
34. in Ev- platione Dei, & cum mittuntur, etiam assistunt
angel. redditione: quia, etsi circumscriptus est dignitas
summus tamen spiritus, qui Deus est, circumscriptus
est. Unde Angeli sancti nunquam sunt pure ministri
& non assistentes, quia semper vident faciem Dei
mox dicitur. Hæc est altissima Angelorum
imitatione dignissima: debet Dei servus, ut etiam

S. Bonav. & Bonaventura, in omnibus suis verbis, cogitationibus
Stim. 2. p. c. & actionibus ita se habere & gerere, ac si Dominum
9. rum Angelorum more, facie ad faciem videntem
tio est, quia Filius timet Patrem, non quia videtur
videtur à Patre, dummodò hoc certè sciat, & Dominum
minus nos videt in terra, quàm si essemus in
ante ipsum; ergò ad imitationem sanctorum Angelorum, quod

nam ambulemus semper intra Deum, Divinae assistamus
voluntati, Divinas contemplan do perfectiones, preser-
vamus illa ternaria attributorum Divinorum: primum
bonitatis, sapientiae, bonitatis Dei: secundum infinitatis,
immensitatis, & aeternitatis Dei altissimi: tertium ma-
joritatis, pulchritudinis & dulcedinis Divinae.

Angeli non tantum non deserunt contemplationem
operacionem; sed, quod plus est, non impediunt, ne-
que dimittunt, veluti in nobis contingit, contemplatio
operacionis, & rationem huius adfert S. Thomae, S. Thomae, p.
quod homo regulat ordinatque externas suas actiones 1. q. 112. a. 1.
sicut patet intellectuam & sensitiuam simul, & quan-
do pars sensitiua intenditur, intellectiva minuitur; at An-
gelos actiones suas externas regulat dirigiq; iuxta sola
partem intellectuam, ac propterea actio externa haud
dimittit intentionem contemplationis operationem: Quia
sunt actiones, quarum una est regula, & ratio altera
non impedit, sed iuvat aliam. Unde pro nostra
instructioe colligitur, quod operaturi actionem aliqua
externam, si non possimus esse toti intellectui, veluti
sunt Angeli, ad minus curemus esse magis intellectu, &
sicut sensitiui, & non adeo vegetemus sensus opera-
tionem, ut impediatur remittatque operationem intellectu.

Sexta Excellentia
Angelorum.

Virtutum perfectionibus praditi sunt.

Quia instantia distinguunt Theologi in Angelis, pri-
mo creationis, in quo tam boni, quam mali creati
sunt in gratia: secundum viam, in quo boni bona ac-
tionem exercuerunt opera, mali mala, & peccarunt:
tertium gloriae ipsi Angelis, poenae aeternae Dæmoni-
um ad actus virtutum ab Angelis sanctis exercitos;
quod ad actus virtutum in via, duo adsunt modi dicendi.
Primum est D. Thomae asserentis Angelos viatores bo-
nos pervenisse ad actum meritum charitatis acquisivisse glori-
am, quod probat, quia gratia perficit naturam per
mo.

Handwritten text or stamp on the book's spine, possibly a library or ownership mark.

modum nature; ergo sicut Angelus subito dicitur. Vnde discursum obtinuit Beatitudinem naturalem, & naturalium modo obtinuit Beatitudinem supernaturalem, & supernaturalem per vnum actum charitatis, & non per successum modorum, & riuum actuum: & idem confirmatur, quia Angelus in actu conatu & intensione operabatur, dicendo & dicendo ad æquationem, & secundum omnes gradus beatitudinis, quod receperant, gratiæ capitalis, & perueniunt ad terminum.

Secundus modus dicendi est Scoti existimantem Angelos per plures variosque virtutum actus in actibus citos acquisivisse sibi gloriam, puta, per actus Fidei, Charitatis, Religionis, Obedientiæ, Humilitatis, & petitionis auxilii a Diuinâ Bonitate, & hoc modus ex eo probatur, quia haud poterat fieri in la pugna & concertatio: *Prælium magnum factum est in caelo, absque pluribus actibus & meritorius, & certis virtusque partis.* Ex vtraque hac opinione habili imitationem eliciemus pro nostro profectui, ma quidem intensiorem operandi, siquidem Angelus propter vnicum solum actum, quia fuit in actu intensissimo, totam illam, quâ modo gaudemus, re sibi gloriam. Ex secunda verò opinione operatum meritoriorum repetitionem & multiplicem, ita, vt non contenti sumus perficere vnum solum, & vnius virtutis, sed plures & varias virtutum, iuxta occasiones & gratiam nobis a sancto communicatam, & quamuis in omnibus sancti Angeli nos præcedant exemplo, & in quibus eosdē imitemur, oporteat: nihilominus per quodam modo illos, secundum Casianum, imitemur in puritate: *In merito & gratia.* Casianus in eundem Bedam, in humilitate, *ut sitis per se, Angelus factus est diabolus; ita homo per humilitatem factus Angelus.* Et hæc humilitas in eo maxime consistit, tam in prosperis, quam in aduersis Deum laudantem, et si cætera auferantur, ipse tamen non auferatur.

Contemplati sumus, mentisque oculis contemplati actus virtutum ab Angelis bonis exercitos, & cetera.

Cass. lib. 6.
cap. 1.
Beda in
Psal. 31.
com 8.

Videamus etiam prauos ac demeritorios actus Angelorum, ut eosdem fugiamus: circa peccata Luciferi eiusque sequacum variè extant dicendi modi, & omnes reducatur ad hos quinque.

Primo, Luciferum peccasse peccato inobediencie, ed quod à mandatis & præceptis Diuinis sese eximere studuerit. *S. Aug.*

Secundo, peccato superbiæ contra Christum, ed quod ipsum vt Deum recusarit adorare. *Catar.*

Tertio, peccato inuidiæ comparatione hominum, ed quod illos noluit habere comites & socios in gratia & gloria. *S. Bern.*

Quarto, nimio affectu & amore erga seipsum, ed quod propriam amauerit Beatitudinem naturalem, tanquam vltimum finem. *S. Thom.*

Quinto, inordinato appetitu in Beatitudinem supernaturalem ed quod illam appetierit tanquam propriis meritis debitam. *Albertus.*

Et hæc vniuersa fugienda sunt, actusque virtutum contrariarum elicendi.

Septima Excellentia Angelorum.

Zelo gloria Dei sunt instructissimi.

Cum Lucifer animo superbo sese erigeret contra Deum, dicendo in corde suo: *Deus ego sum*, aut per simulationem, desiderando vt Deus omnibus præesse & nulli subesse: aut per unionem, affectando unionem hypostaticam cum personâ Diuinâ, & Christo eam inuidentibus: aut per essentiam, vt alii volunt, at non per actum comparatum, id eam impossibile est; sed per actum comparatiuæ, complacendo sibi in eo, ac si possibile esset: cum igitur Lucifer hiscè aut similibus obrutus cogitationibus honoris ac gloriæ Dei insidias strueret, eamque sibi arrogare pertentaret, gloriosus S. Michæi, veluti militiæ celestis Princeps & Antesignanus, cui, vt potè zelo

Gerfon

par. 4. serm
de S. Mich.

zelo honoris Deo præcellenti ceteri omnes
bedientiam præstare debeant, ei se se oppo-
Quis ut Deus, & ut notat Gerfon. hæc subiungit
Quid habes, quod non accepisti? & si accepisti
gloriaris, quasi non acceperis? quasi d. xillex. cog-
 cifer, totum, quod habes, te accepisse à Deo,
 de eo, quod possides tibi ipsi, & non Deo am-
 rian? & cum hoc, inquit Gerfon, sui factum
 morale, & quasi scholasticum inter S. Michaelis
 que sequaces ex vna parte, & inter Luciferum
 asseclas ex altera parte; verum aduersus
 cum suis, se turdo canere, & hisce veluti patrem
 & documentis nullum efficere fructum, decessit
 turbantur Luciferum cum asseclis suis, cumque
 pitem dederunt in imum inferni barathron,
 lium, concertatio & pugna, quæ incepit in celo
 adhuc perdurat in terra in ordine ad animarum
 enim uerò ubi S. Michael Regnum Christi
 amplificare satagit animas pertrahendo & de-
 Deum, ubi Lucifer affectu contrario Reg-
 sti destruere nititur, persuadendo animas
 inobedientes & rebelles Deo; quando igitur
 huiusmodi intersunt prælio, in tali certamine
 tamine, imitari debent sanctum zelum beatorum
 rum spirituum S. Michaelis & sociorum eorum
 quando Damon nos tentat nobis suadendo,
 nullam præstemus obedientiam, eiusque sententiam
 uersetur, prompto fortique animo ei resistere,
 spondere debemus eisdem Ducis nostri veritate
 Deus, cui quis possit resistere, & in omni
 beat obedire? Neque diuincatur duntaxat
 modi certamine pro gloria Dei; verum etiam
 Ad Ephes. Apostolum, (in celestibus) id est, pro celestibus
 3. dem Sathanas noster fatalis hostis ex odio, qui
 sequitur, ratione imaginis Dei, quam in nobis
 rimus, celesti nos præterdit priuare gloria
 ei sufficit, neque hic sistit, sed omni conatu
 etiam nos pertrahere satagit. Considera igitur
 yrgeamur necessitate, ut strenuè uirtutemque

mus, & ex hoc praelio reportemus victoriam; agitur
de gloria Dei, illam in procinctu obtinendi aut per-
dendi aeternum Regnum caelorum, sumus in periculo
aeternae damnationis, ergo estote fortes in bello, uti
nos exhortatur S. M. Ecclesia, mentis nostrae oculis
semper obuersetur finis certaminis, qui est, conformi-
ter dicebat S. Franciscus: *Paradisus apertus, Infernus
obortus, in medio Christus Crucifixus.* Inuocate semper
caelestis militiae Principem. Capitaneum & Ducem
nostrum: *Sancte Michael Archangele defende nos in pra-
liis, ut non pereamus in tremendo iudicio.*

Octava Excellentia

angelorum.

*Zelo salutis Animarum dotati
sunt.*

In his stratagematibus magni valoris aestimationis
est egregium inuictumque se praebuit ducem S. Arch-
angelus Michael.

Primum contigit in Caelo, cum suo exemplo, instru-
tione & exhortatione Angelos bonos ad fidelitatem
Dei praestandam seruandamque; & ne fallacibus Luciferi
persuasionibus aures praebent, animare; & confortaret.

Secundum in terra accidit, dum una cum sacris suis
propugnaret animarum salutem, eas ab insidiis & potentia
Magonum protegendo.

Magos Aroepagita modum tradit, quo exercent
hoc officium: primo *constanter Diuinam dignitatem in-
uicando; secundo, quantum fieri potest, illam in se expri-
mendo; tertio, alius inferioribus acceptam lucem in fun-*

*S. Dionys.
de cael. Hie-
rar. c. 3.*

communicant, nisi eas in se primo expriment contem-
plando & imitando eas, & hoc, opinione D. Bernar-
dini, rationum illarum, quas habuit Patriarcha

*S. Bern.
serm. 15.*

significatum erat, quando vidit Angelos
non solum ascendentes, neque solum descendentes

per scalam; sed ascendentes simul & descendentes
ascendebant per contemplationem in Deum; & Seraphim
banc per actionem ad proximum; & Seraphim
Isaiam non cantabant duntaxat, neque solum
sed cantabant pariter & volabant: cantabant
iubilo, ad nos per custodiam volabant. Hanc
zelum Angelorum imitari debemus, & eorum
ipsi eum exercent: *intuendo*, *exprimendo*,
contemplando Diuinas perfectiones, per
in nobismetipsis eas exprimendo, ac deinde
cando illas nostris proximis. Præterea scilicet

S. Thom. q.
61. art. 4.

aliâ quadam proprietate sunt præditi: *Quia*
nissima participatione Diuina Bonitatis, à Deo per
subiectis imperiuntur, quantum Angelus nocenti
riori recipit, tantumdem impetrat inferre: *per*
rius sanctos Angelos custodes nostros imitantur
prompto lubenti: que animo communicando
nostris gratiam à Deo receptam, iuxta conditionem

S. Pet. 1. 4.

tri Apostoli: *Vnusquisque pro ut accepit gratiam*
utrum illam administrantes, sicut boni ad bonum
iformis gratia Dei. Et hæc communicatio
propria est, ut, ut sicut notat S. Bonaventura
saret communicatio exhibenda inferioribus
quoque illuminatio præstanda à Superioribus.

Nona Excellentia Angelorum.

Immobiles perstant in bono.

q. 64. art. 2.

Naturæ Angelicæ, secundum S. Thomam
um est, ut in eo, quod resoluit, deliberat
ret immobilis, nec voquam ab ea discedat
Et huius inflexibilitatis duz principales ad
ones, prima quia operatur eunctas prauide
vnde noua ei occurrere nequit ratio, ob quam
& ab ea deflectat sententia: secunda quia
sensissimè, & ex omni conatu, et que ei morantur

se, imò impossibile, vt, quod intente affimat & amat, refuter: & hanc immobilitatem in Angelis imitari studemus, sumus immobiles in Amore Christi, quem admodum coacturus erat Apostolus, quando dicebat, nihil esse in Mundo, quod ipsum à dicto amore retardare auferre posset, immobilis quippè erat in exequenda semper voluntate Dei, neque vnico etiam temporis momento ab ea recedebat, idque proprium est virtuti fortitudinis: *firmare voluntatem in bono rationis contra omnia mala imminencia, stabilire & fundare voluntatem immobiliter in bono honesto & rationabili, non obstantibus omnibus malis, quæ nobis bellum indicere & aduersari possent.*

Media, quibus hanc attingamus immobilitatem, sunt eadem ipsa supra recensita. Primum est, considerare omnes rationes, quæ tibi persuadent seruitium & obsequium Dei. Secundum, amare intensè Deum, quia amor est vinculum quoddam & ligamen, quo anima alligatur Deo: ergò quò intensior fortiorq; erit hæc vnio, eo magis Deo vnita erit anima, pique difficilis admodum erit separatio à Deo, quod euidenter ostenditur experientia, quia sanctiores in amore Dei sunt firmiores & constantiores, vbi negligentes & tepidi faciliè à cæpto retardantur & amouentur bono,

Decima & vltima Excellentia Angelorum.

Sunt impeccabiles.

Natura creata per se ipsam & ex se ipsa defectibilis & *S. Thom. 1. 2. q. 1. ar. 1. ad 2. ad* peccabilis est; sed *ex coniunctione perfecta ad bo. 62. ar. 8. ad* non incrementum, quæ contingit & fit mediante Beatitu. 1. in corp. dicitur, redditur indefectibilis & impeccabilis, Ratio est, quia cum in Deo conspiciat omne bonum, extra Deum aliud bonum amare nequit, ac proindè peccare non potest. Talis est natura Angelica ex se peccabilis; at impeccabilis in Deo propter perfectam, quam habet cum Deo mediante gloria rationem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ecce medium, Anima mea, quo quotiescunq
 fueris, nec peccabis, nec à Deo te separare poteris
 quamuis hoc secundum in hac vita obtineri non
 primum tamen aliquà ex parte quis consequi
 potest. *Psal. 24. Oculi mei semper ad Dominum, & ipse euertet
 pedes meos.* caue, commoreris & perstas in
 torum, quod creatum est, transcede, & solū in
 to bono persta & commorare, ab eoque recede
 nullà ratione sine, ibidem solū reperies
amabile, & extra illud nullum aliud assequeris
amabile; vnde cum nullum aliud reperias
 quod sit extra Deum, quodque te ad offensam
 Dei alliciat, quasi impeccabilis euadas.

CAPUT II.

*De ceteris Angelorum sanctorum perfecti-
 bus, non imitabilibus, sed admirabilibus.*

S. Aug. de Ciuil. lib. 11. c. 9. 10. 5. PRIMÒ, mirabilis est Angelorum perfectio
 creationis lux, quia, vt docet S. Augustinus
 Thoma, creati fuerunt in loco sublimiori ac ceteris
 S. Tho. q. 61. in totius Mundi, puta, in Cælo empyreo.

n. 4. Mag. in 2. p. 2. Rationem huius adfer Alensis, quia non à
 turas intellectuales nobilissimas alibi, quàm in
 lo creati. Ad illud verò, quod nonnulli obijci-
 ferentes, Moy en oullam fecisse mentionem crea-
 Angelorū: responderet cum D. Augustino, Moy
 explicitam quidem, at implicitam fecisse men-
 quando, nimirum, descripsit Cæli creationem,
 simul significantur & intelliguntur illius incolæ
 bitatores, nempe, Angeli, qui, vt asserit venerabilis

*Beda. da, mox vt creatum est cælum. sancti Angeli
 tum, de quibus ait Dominus: vbi eras, cum ne-*

Job. 38. astra matutina, & iubilarent omnes filii Dei.
 Secundò, mirabiles sunt Angeli in eminentia
 gloriæ suæ, quia habent potestatem & dominium